

ГОЛОВНЕ

ПУЛЬС МИРУ НА ДОНБАСІ

28 грудня–5 січня 2021

ПЕРЕГОВОРИ БАЙДЕНА І ПУТІНА: США ГОТОВІ ЗАСТОСУВАТИ ДВА ПІДХОДИ ЩОДО РОСІЇ

30 грудня 2021 року відбулася телефонна розмова президентів США й Росії Джо Байдена та Володимира Путіна. Переговори [відбулися](#) за ініціативи російської сторони. Джо Байден [попередив](#) Росію про масштабні санкції з боку США, їхніх союзників та партнерів у разі продовження ескалації вздовж українського кордону, а також висловив підтримку дипломатичним переговорам у двосторонньому та багатосторонньому форматах, включно з переговорами щодо стратегічної стабільності Росія — США (почнуться 9–10 січня в Женеві), а також по лінії НАТО (розпочнуться 12 січня в Брюсселі) та ОБСЄ (з 13 січня у Відні). Глава дипломатії ЄС Жозеп Боррель [наполягає](#), що ЄС має відігравати активну роль у майбутніх перемовинах між США та Росією, оскільки вони стосуються майбутнього всього європейського континенту.

Високопосадовець адміністрації США за результатами розмови [зазначив](#), що США залежно від дій Росії готові застосувати два підходи — дипломатичний, який має призвести до деескалації ситуації, або ж зосереджений на стримуванні, який передбачає серйозні витрати та наслідки, якщо Росія вирішить розпочати подальше вторгнення в Україну.

Джо Байден також [заявив](#), що кроки проти України приведуть до посилення присутності США в Європі, а прогрес подальших переговорів із Росією є можливим лише в разі, якщо буде прийнято рішення про деескалацію. Водночас за опублікованим у той же день, 30 грудня, [повідомленням](#) групи розслідувачів

Conflict Intelligence Team, перекидання російських військ до кордонів з Україною триває, до таборів та складів техніки додалися зенітні ракетні комплекси (ЗРК). На думку президента Росії Володимира Путіна, санкції проти Росії можуть призвести до розриву відносин зі США та країнами Заходу, водночас Росія поводитиметься так, як поводитися б США, якби біля їхніх кордонів розташовувалися наступальні озброєння — про це [розповів](#) помічник президента Росії Юрій Ушаков.

Аналітики вважають, що розмова двох президентів дещо зменшила ймовірність нового витка протистояння з Росією, проте їхні думки щодо перспектив застосування санкцій не збігаються — про це [пише](#) Радіо Свобода.

За підсумками переговорів, група з 24 експертів США у сфері нацбезпеки та експертів з питань Росії опублікувала заяву, [закликавши](#) США оприлюднити заходи, узгоджені на випадок нападу Росії на Україну. На їхню думку, цей крок може вплинути на позицію Кремля, створивши уявлення про масштаби потенційного економічного удару. Вони також зазначили, що адміністрації Байдена необхідно спонукати союзників по НАТО активніше діяти для посилення обороноздатності України та демонструвати, що весь Альянс протистоїть російській агресії, а ескалація призведе до постійної присутності сил США та Альянсу в країнах Балтії та Чорноморському регіоні. Крім того, необхідно добиватися оприлюднення заяви на рівні глав країн «Великої Сімки» із засудженням загроз Росії щодо України, працювати над використанням інших інструментів, включно з ОБСЄ та ООН, а також провести консультації з підготовки до подолання можливої гуманітарної кризи.

У відповідь на цей заклик голова комісії Ради Федерації Росії з інформаційної політики та взаємодії зі ЗМІ Олексій Пушков [заявив](#), що оприлюднення такої інформації може нібито зірвати переговори.

ПЕРЕГОВОРИ БАЙДЕНА І ЗЕЛЕНСЬКОГО: США ВИСЛОВЛЮЄ ПІДТРИМКУ СУВЕРЕНІТЕТУ УКРАЇНИ

2 січня 2022 року відбулися телефонні переговори президента США Джо Байдена та президента України Володимира Зеленського. Ключовою темою стала ситуація на сході України та її кордонах. Під час розмови вкотре підтверджено незмінну підтримку з боку США суверенітету та територіальної цілісності України та її євроінтеграційних прагнень. Володимир Зеленський [привітав](#) активну роль США у врегулюванні ескалації на кордонах України, наголосивши на важливості запланованих на січень 2022 року міжнародно-правових заходів, у тому числі й проведення засідання комісії Україна — НАТО. Джо Байден [запевнив](#), що США разом із союзниками та партнерами вдадуться до рішучих дій, якщо Росія продовжить вторгнення в Україну, висловив підтримку заходам зі зміцнення довіри для деескалації напруженості на Донбасі та активної дипломатії для просування виконання Мінських угод на підтримку Нормандського формату. Він також підкреслив завзятість та зусилля України для повернення до повноцінного дотримання

режиму припинення вогню на лінії зіткнення на Донбасі — про це [повідомив](#) голова Офісу президента України Андрій Єрмак.

ГОЛОВА ДИПЛОМАТІЇ ЄС ЖОЗЕП БОРРЕЛЬ ВПЕРШЕ ВІДВІДАВ ДОНБАС

4 січня 2022 року Високий представник Європейського Союзу Жозеп Боррель [прибув](#) до України з робочим візитом, метою якого є демонстрація підтримки ЄС суверенітету України на тлі загрози ескалації з боку Росії та підтримки реформ. Це перше [відвідування](#) Донбасу головою європейської дипломатії з моменту початку конфлікту. Під час спільного з главою МЗС України Дмитром Кулебою брифінгу в Станиці Луганській, Жозеп Боррель нагадав про пропозиції Росії з безпеки в Європі та переговори з цього питання, що очікуються в різних форматах найближчими тижнями, та [наголосив](#), що дискусія про європейську безпеку є неможливою без участі Євросоюзу та України, а питання розподілу сфер впливу між державами не може перебувати на сучасному порядку денному. Він також ще раз наголосив на повній підтримці Європейським Союзом територіальної цілісності, суверенітету та незалежності України, заявивши, що головною метою на цей момент є зниження напруги на кордонах України як шляхом переговорів, так і шляхом однозначних заяв про незмінну підтримку України з боку ЄС. Своєю чергою, Дмитро Кулеба [наголосив](#), що Україна та Європейський Союз єдині в тому, що Росія не має права ділити Європу на зони впливу, наголосив на важливості практичної допомоги з боку ЄС для зміцнення безпеки України, а також висловив подяку Європейському Союзу та Жозепу Боррелю за підтримку України та її програми реформ, гуманітарну допомогу, яка надається регіонам, постраждалим внаслідок агресії Російської Федерації.

УРЯД УКРАЇНИ СПРОЩУЄ ПЕРЕТИН КПВВ

Уряд України [спростив](#) процедуру перетину контрольних пунктів в'їзду-виїзду (КПВВ) на Донбасі, внісши [зміни](#) до низки нормативних актів, що регулюють порядок в'їзду на тимчасово окуповану територію України. Зміни внесені за ініціативи Мінреінтеграції.

З 31 грудня 2021 року скасовано вимоги про обов'язкове встановлення додатка «Дій вдома» під час перетину КПВВ та проходження самоізоляції. Ті, хто перетинають лінію зіткнення, проходитимуть безкоштовне тестування на COVID-19. У [випадку](#) позитивного результату тесту, людина зможе пройти 10-денну обсервацію, або повернутися на тимчасово невідконтрольні уряду України території.

Віцепрем'єр-міністр і міністр із питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Ірина Верещук [підкреслила](#), що попередня процедура перетину КПВВ значно ускладнювала життя мешканців ОРДЛО та процес реінтеграції. Наголошується, що позитивний результат був лише у 0,28 % усіх

тестувань, які проводилися на КПВВ, що дає змогу зробити висновок про недоцільність подібних обмежень, які суттєво ускладнюють реалізацію права на свободу пересування. Ірина Верещук також [зазначила](#), що Україна не має підстав для визнання вакцинації російським препаратом «Спутник V», а довідки про проведення тестування на COVID-19, видані на територіях так званих «Л/ДНР», не визнаватимуться.

РОЗСЛІДУВАННЯ ЩОДО ЕКСГОЛОВИ ТЮРМИ «ДНР» «ІЗОЛЯЦІЯ»

Колишній комендант незаконного місця позбавлення волі так званої «ДНР», де-факто в'язниці «Ізоляція» Денис Куликовський співпрацював зі Службою безпеки України щонайменше з 2019 року — про це йдеться в [розслідуванні](#) «Радіо Свобода», проведеного в співпраці зі спільнотою розслідувачів Bellingcat. Він був затриманий співробітниками СБУ в ніч на 9 листопада 2021 року, й останні два роки мешкав у Києві. Розслідування намагалося знайти відповідь на питання, чому його не було заарештовано раніше.

Підозрюваними в застосуванні насильства до людей, які незаконно утримувалися в «Ізоляції», є ще як мінімум 10 осіб. Як з'ясувала Bellingcat, троє з них мають російське громадянство, яке вони отримали за спрощеною процедурою для мешканців тимчасово непідконтрольних Україні частин Донбасу.